

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Europski Pravosudni Atlas U Građanskim Stvarima Uredba Bruxelles I. (preinaka) > Portugal

Uredba Bruxelles I. (preinaka)

Portugal

Portugal

PRONALAZENJE NADLEŽNIH SUDOVA/TIJELA

Alat za pretraživanje služi za pronalaženje suda/tijela nadležnog za određeni europski pravni instrument. Napominjemo da unatoč nastojanjima da se osigura točnost rezultata, mogu postojati iznimke u pogledu određivanja nadležnosti koje nisu nužno obuhvaćene.

Članak 65. stavak 3. – informacije o načinu utvrđivanja, u skladu s nacionalnim pravom, učinaka sudskih odluka iz članka 65. stavka 2. Uredbe

Nije primjenjivo.

Članak 74. — opis nacionalnih pravila i postupaka u vezi s izvršenjem

Mjera izvršenja pravni je postupak koji pokreće vjerovnik ili stranka koja traži izvršenje protiv dužnika ili tuženika u kojem vjerovnik traži od suda da izvrši obvezu na koju ima pravo. Mjere izvršenja temelje se na pretpostavci da je predmetno pravo prethodno bilo proglašeno ili priznato na temelju naloga za izvršenje. Tim se mjerama nastoji osigurati prisilno ispunjavanje obveze putem ovlasti države. U nalogu za izvršenje utvrđuju se pravne činjenice na kojima se temelji zahtjev stranke koja traži izvršenje i pruža stupanj sigurnosti koji je potreban za primjenu mjera prisile protiv tuženika. U Zakonu o parničnom postupku (*Código de Processo Civil*) sljedeći su dokumenti utvrđeni kao nalozi za izvršenje:

- a) Presude: presude predstavljaju naloge za izvršenje tek nakon što postanu pravomoćne, osim ako žalba podnesena protiv presude ima samo devolutivan učinak. Odluke arbitražnog suda (*tribunal arbitral*) izvršne su pod istim uvjetima kao i odluke redovnih sudova (članak 47. Zakona 63/2011 od 14. prosinca 2011.).
- b) Dokumenti koje sastavlja ili ovjerava javni bilježnik ili bilo koje drugo tijelo ili stručnjak koji za to imaju ovlasti, a kojima se utvrđuje ili priznaje bilo koja obveza: to uključuje vjerodostojne dokumente (dokumenti koje u skladu s pravnim formalnostima sastavljaju javna tijela u okviru njihovih ovlasti ili područja djelovanja koje im dodijeli javni bilježnik ili drugi javni dužnosnik kojeg je država za to ovlastila) i ovjerene dokumente (dokumenti koje sastave privatne osobe, a zatim ih potvrdi javni bilježnik ili drugo tijelo ili stručnjak s odgovarajućim ovlastima).
- c) Financijska odobrenja, čak i ako nisu osigurana, pod uvjetom da su činjenice na kojima se odnosi temelje navedene u samom odobrenju ili u nalogu za izvršenje: primjerice trasirana i vlastita mjenica ili ček.
- d) Dokumenti koji su postali izvršni posebnom odredbom: primjerice, sudski nalog kojem se prilaže nalog za izvršenje (članci od 6. do 8. Zakonskog dekreta br. 32/2003 od 17. veljače 2003. i članci od 7. do 21. Zakonskog dekreta br. 269/98 od 1. rujna 1998.).

Kako bi se obveza provela, ona mora biti sigurna (tj. određene naravi – *an debeat*), dospjela (tj. prošao je datum dospjeća ili je obveza automatski nastala kad dužnik zaprimi zahtjev) i neto vrijednosti (tj. utvrđenog iznosa – *quantum debeat*).

Različiti oblici postupka primjenjuju se u skladu sa svrhom izvršenja (plaćanje određenog iznosa, isporuka određenog predmeta, izvršenje ili neizvršenje određenih radnji). Uvijek kad je zakonom propisan oblik posebnog postupka izvršenja (npr. postupak izvršenja obveza uzdržavanja), primjenjuje se ovaj oblik. U svim slučajevima na koje se ne primjenjuje poseban oblik postupka upotrebljava se opći oblik. Opći postupak izvršenja može biti skraćeni ili redovan, ovisno o svrsi izvršenja i vrsti naloga za izvršenje.

Tijela nadležna za izvršenje sudski su izvršitelji i sudovi (sudac i tajništvo suda). Sudski izvršitelj provodi sve mjere izvršenja koje nisu dodijeljene tajništvu suda ili koje su u nadležnosti suca, kao što su pozivi, obavijesti, publikacije, pretraživanja baze podataka, zapljene i njihova registracija, nagodbe i plaćanja. Sudac mora provesti sve postupovne radnje u skladu s načelom prava suca ili koje su suprotne temeljnim pravima stranaka ili trećih strana. Tajništvo suda zaduženo je za administrativne aspekte i osigurava pravilnu provedbu postupaka izvršenja.

Kad je riječ o ograničenjima u pogledu izvršenja na temelju zaštite dužnika, treba napomenuti da je zapljena uobičajena mjera izvršenja za plaćanje određenog iznosa. Ona se sastoji od pravnog oduzimanja imovine koja pripada stranci protiv koje se zahtijeva izvršenje radi prodaje te imovine i upotrebe prihoda od prodaje kako bi se ispunila obveza koja se izvršava. U načelu sva imovina koja može biti zaplijenjena, a koja pripada dužniku odgovornom za nepodmireni dug, prema materijalnom pravu može biti predmetom izvršenja. Međutim, pravom se iz dužnikove imovine, u cijelosti ili djelomično, isključuju određena imovina ili prava koji mogu biti zaplijenjeni i to na temelju apsolutnog ili relativnog imuniteta od zapljene ili potpunog ili djelomičnog imuniteta od zapljene. Usto, zapljena mora biti ograničena na imovinu koja je potrebna za plaćanje nepodmirenog duga i pokriti sve predvidljive troškove povezane s njegovim izvršenjem.

U Zakonu o parničnom postupku utvrđuju se ograničenja u pogledu izvršenja na temelju isteka i zastare. Ta ograničenja služe kao osnova za protivljenje izvršenju putem postupovnog koraka koji je poznat kao „prigovor na izvršenje zapljenom”, ali samo ako su istek ili zastara kasnijeg datuma od zaključenja rasprave u deklaratornom aktu.

U pravilu, sva otuđiva prava ili prava koja nisu izuzeta zakonom podliježu zastari ako se ne izvrše u roku koji je utvrđen zakonom.

Sudovi se ne mogu pozivati na zastaru po službenoj dužnosti. Na nju se stoga mora pozvati osoba kojoj ona koristi, njezin zastupnik ili Ured javnog tužitelja (*Ministerio Público*).

Nakon isteka roka zastare korisnik (tj. dužnik) može odbiti ispuniti obvezu ili se na bilo koji način usprotiviti ostvarenju zastarjelog prava.

Uobičajeni rok zastare iznosi 20 godina, ali predviđeni su i kraći rokovi. Rokovi zastare mogu se prekinuti ili obustaviti. Razlika je u tome što do obustave dolazi na temelju zakona i neovisno o volji vjerovnika, dok prekid ovisi o mjerama koje je vjerovnik poduzeo u tu svrhu.

Kad je riječ o trajanju prekida zastare, ako je do prekida došlo zbog poziva, obavijesti ili jednakovrijednog akta ili sporazuma o arbitraži, novi rok zastare počinje tek nakon što donesena odluka o zaključenju postupka postane pravomoćna.

Nakon isteka roka zastare korisnik može odbiti ispuniti obvezu ili se na bilo koji način usprotiviti ostvarenju zastarjelog prava. Međutim, ako dužnik postupa po vlastitoj volji u pogledu zastarjele obveze, ne može naknadno zahtijevati povrat, čak i ako nije bio upoznat sa zastarom.

Kad je riječ o pozivanju na zastaru, to mogu učiniti samo vjerovnici i treće strane s opravdanim interesom u pogledu zastare, čak i ako je se dužnik odrekne. U slučaju odricanja od zastare vjerovnici se na nju mogu pozvati samo ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u građanskom pravu za postupak pobijanja dužnikovih radnji (*actio pauliana*). Ako se podigne optužnica protiv dužnika, a on se ne pozove na rokove zastare i bude osuđen, konačna odluka ne utječe na priznato pravo njegovih vjerovnika.

S obzirom na istek, kad zakonom ili voljom stranaka treba ostvariti pravo u određenom roku, primjenjuju se pravila o isteku, osim ako se zakon izričito odnosi na zastaru. Istek se može spriječiti samo provođenjem bilo koje mjere koja prema zakonu ili ugovoru ima preventivni učinak unutar zakonskog ili ugovornog roka.

Podnošenjem deklaratorne tužbe ili pokretanjem mjere izvršenja sprečava se istek roka, bez potrebe da se dužniku dostavi obavijest. Razdoblje isteka može se obustaviti ili prekinuti samo u slučajevima kad je to predviđeno zakonom i, ako se zakonom ne odredi neki drugi određeni datum, razdoblje isteka počinje u trenutku kad se prava mogu zakonito ostvariti. Sud procjenjuje istek po službenoj dužnosti i na njega se može pozivati u bilo kojoj fazi postupka u slučaju neotuđivih prava. Ako se izvršenje pokreće na temelju otuđivih prava, na istek se mora pozvati osoba kojoj on koristi (u načelu, dužnik/stranka protiv koje se zahtijeva izvršenje).

Za dodatne i detaljnije informacije posjetite stranicu [Postupci za izvršenje sudskih odluka – Portugal](#).

Članak 75. točka (a) — imena i kontaktni podaci sudova kojima se sukladno članku 36. stavku 2., članku 45. stavku 4. i članku 47. stavku 1. podnose zahtjevi

Sudovi nadležni za postupke povodom zahtjeva iz članka 36. stavka 2., članka 45. stavka 4. i članka 47. stavka 1. te za odlučivanje o njima jesu:

– središnji građanski odjel (*Juízo Central Cível*) nadležnog okružnog suda, ako postoji ili

– lokalni građanski odjel (*Juízo Local Cível*) ili, ako takav odjel ne postoji, lokalni odjel za opća pitanja (*Juízo Local de Competência Genérica*) nadležnog okružnog suda.

Članak 75. točka (b) — imena i kontaktni podaci sudova kojima se sukladno članku 49. stavku 2. podnosi pravni lijek protiv odluke o zahtjevu za odbijanje izvršenja

U skladu s člankom 49. stavkom 2. žalbe protiv odluka o zahtjevima za odbijanje izvršenja podnose se žalbenom sudu (*Tribunal da Relação*).

Članak 75. točka (c) — imena i kontaktni podaci sudova kojima se sukladno članku 50. podnosi daljnji pravni lijek

Sve naknadne žalbe podnose se Vrhovnom sudu (*Supremo Tribunal de Justiça*).

Članak 75. točka (d) — jezici prihvatljivi za prijevode potvrda koje se odnose na sudske odluke, vjerodostojne isprave i sudske nagodbe

Nije primjenjivo. Prihvaća se samo portugalski jezik.

Članak 76. stavak 1. točka (a) — pravila o nadležnosti iz članka 5. stavka 2. i članka 6. stavka 2. Uredbe

Pravila o nacionalnoj nadležnosti iz članka 5. stavka 2. i članka 6. stavka 2. nalaze se u:

– članku 63. stavku 1. Zakona o parničnom postupku, kojim se utvrđuje izvanteritorijalna nadležnost sudova, konkretno suda u mjestu u kojem se nalazi sjedište podružnice, agencije, ureda, delegacije ili predstavništva (ako se nalaze u Portugalu), u slučajevima u kojima je podnesen zahtjev za uručenje u glavnom uredu (ako se nalazi u inozemstvu) i

– članku 10. Zakona o postupku u radnim sporovima (*Código de Processo do Trabalho*), kojim se utvrđuje izvanteritorijalna nadležnost sudova, konkretno suda u mjestu boravišta podnositelja zahtjeva u postupcima koji se odnose na ugovore o radu, a koje je zaposlenik pokrenuo protiv poslodavca.

Članak 76. stavak 1. točka (b) — pravila o obavješćivanju trećih strana iz članka 65. Uredbe

Nije primjenjivo.

Članak 76. stavak 1. točka (c) — konvencije iz članka 69. Uredbe

Konvencija između Čehoslovačke i Portugala o priznavanju i izvršenju sudskih odluka, potpisana u Lisabonu 23. studenoga 1927.

■ Posljednji put ažurirano: 03/02/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.